

Programma van Eisen Sociaal Crisisplan 2018-2020

Aangepast

Van: Glenda Hernandez
Procesmanager Crisisplan Sociaal
Datum: 5 oktober 2018

I. Meerjaren Sociaal beleid Ministerie Sociale Zaken

Keten

In een keten of geïntegreerde aanpak werken organisaties samen om een **gezamenlijk resultaat** te bereiken.

De lange termijn doelen van DSZ 2017-2020¹

Arubaanse gezinnen, jongeren en specifieke kwetsbare doelgroepen (zoals senioren en gehandicapten) zijn meer in staat *een menswaardig bestaan te leiden* en nemen als volwaardige burgers deel aan de samenleving. Zij zijn meer in staat zich maatschappelijk te handhaven en een betekenisvol leven te leiden door meer aan de eigen zelfontwikkeling te werken en bijv. minder afhankelijk van bijstand te zijn. Zij zijn ook meer zelfredzaam, hebben meer veerkracht en participeren in meerdere mate aan het maatschappelijk leven en aan maatschappelijke voorzieningen. M.a.w. meer gezonde en veerkrachtige gezinnen, senioren, jongeren en gehandicapten vinden hun weg in de Arubaanse samenleving en zijn in staat een betekenisvol leven te leiden en een zinvolle bijdrage aan de samenleving te leveren.

---

¹ Meerjaren Beleid Plan 2017-2020 Directie Sociale Zaken, 15 november 2017

Gezinnen en ouders krijgen meer mogelijkheden en vormen van *vroeg hulp en preventie* en beschikken over *meer opvoeding skills en sociale netwerken* om het functioneren van hun gezin in balans te houden. Hierbij zullen we vernieuwende vormen van methodisch handelen en integrale gebiedsgerichte aanpakken in wijken gaan toepassen.

Meer Arubaanse jongeren krijgen *een betere startpositie op de arbeidsmarkt* en in het leven door betere scholing en/leerwerktrajecten op weg naar een baan. Dit betekent dat het aantal jongeren in de Bijstand in 2020 met ca. 25% zal dalen t.a.v. peildatum 2017.

De sociale armoede onder de populatie wordt aangepakt en actief bestreden waardoor *maatschappelijke instabiliteit/maatschappelijk kloof in de samenleving* minder wordt (ervaren). Het armoede probleem wordt in de hele keten integraal en interdisciplinair aangepakt door de overheid, privé en private partijen en sectoren op diverse terreinen waarbij eenieder hun eigen rol en verantwoordelijkheid oppakken en op zich nemen.

II. Algemeen Doel SCP

Aanleiding

Naar aanleiding van de geweldsincidenten in november 2017 op Aruba, waarbij twee kinderen om het leven zijn gebracht heeft de minister van Sociale Zaken en Arbeid, dhr. G. Croes op 28 november 2017 alle directeuren werkzaam in de jeugdketen bij elkaar geroepen om van hen te horen wat er gedaan dient te worden op sociaal gebied om de toenemende geweldsdelicten en gevallen van misbruik en mishandeling daadkrachtig aan te pakken en een halte toe te roepen.

In opdracht van Minister Glenbert Croes van het Ministerie van Sociale Zaken en Arbeid en in overleg met sociale organisaties op preventief, repressief en curatief terrein op Aruba werd het integraal sociaal plan Aruba, 'Risandroh en Eugene' geschreven, een visieplan aangaande geweld tegen jongeren en kinderen. Het uitvoeringsplan deel 1 is een plan van aanpak sociaal met het doel om de ernstige problematiek van veiligheid onder kinderen en jongeren *door middel van gerichte maatregelen* beter aan te pakken. In deel 2 zal aandacht worden besteed aan verbeteringen en hiaten in het systeem, verbetering op het gesubsidieerd preventieterrein en uitgewerkte business plannen.

Algemeen doel Sociale Crisisplan

Het Sociale Crisisplan is beleid gericht op:

1. voorkoming, c.q. bestrijding **van** sociale achterstanden, zoals drop out en criminaliteit en geweldsproblemen, zoals huiselijk geweld, misbruik, en verwaarlozing;
2. het uiteindelijk doel is de instelling van een 'child protective system' (het kindbescherming systeem) over de hele keten van sociaal, zorg, onderwijs en justitie, zodat een kind veilig en gezond opgroeit in de Arubaanse samenleving! ²
3. het is beleid op korte termijn (crisis), (midden) lange termijn en de aanpak is *integraal holistisch*: het behelst en afstemming en nauwe samenwerking in de hele keten, c.q. diverse sectoren te weten onderwijs, sociaal, justitie, gezondheidszorg t.a.v. de doelgroep kinderen en jongeren.
4. De aanpak treft maatregelen op diverse niveaus: micro- gezin/familie), meso- (school, vriendenkring, professionele structuren) en macroniveau (samenleving).

---

² het Integraal Sociaal Plan Aruba 2018-2021 d.d. 1 december 2017 en het uitvoeringsplan Veiligheid & Sociaal d.d. 18 december 2017

II. Specifieke doelstellingen SCP

1. Bestrijding risico's op vindplaatsen vanuit aanpak 'Transforming Lives'³ om **sociale achterstanden, mishandeling, verwaarlozing, misbruik** in iedere levensfase in de ontwikkeling van een kind naar een jongere;
2. Houd rekening met **protectieve factoren**, zoals effectief gebleken ontwikkelingsvoorwaarden voor een gezonde ontwikkeling van een kind (Kalverboer en Zijlstra, 2006);
3. Dit wordt **overheid breed op sociaal, juridisch, gezondheid- en onderwijsniveaus** integraal en in een vroeg stadium opgepakt i.s.m. relevante stakeholders.
4. Relevante **normen, waarden en gebruiken**, die op samenlevingsniveau en op instellingsniveau een mogelijke negatieve impact hebben op de effectieve aanpak van bovengenoemde problemen worden daadkrachtig aangepakt.

III. Uitgangspunten SCP

Het drie sporen beleid in het Sociaal Crisisplan

Het doel van het sociale crisisplan is hoofdzakelijk om een '**child protective system**' over de hele keten van zorg, onderwijs en justitie en buurt in te stellen, zodat een kind veilig en gezond opgroeit in de Arubaanse samenleving!

De doelgroep bestaat uit kwetsbare kinderen en jongeren op het terrein van sociale veiligheid. Land Aruba hanteert **een drie sporen beleid** bij de prioriteitsstelling van interventies in het sociale crisisplan.

---

³Social Justice: 'Transforming lives', Social Justice Division, United Kingdom, 2013

- A. **Eerste spoor:** interventies die per direct dienen plaats te vinden. Primaire en secundaire preventie en vroeghulp.
- B. **Tweede spoor:** curatieve en repressieve interventies: de huidige wachtlijsten van gemiddeld twee jaar, 'urgente zaken' wegwerken en voldoende opvangplekken creëren. Ook ondersteuning bieden aan recidive- jongeren met een strafblad.
- C. **Derde spoor:** hierin wordt aandacht besteed aan de versteviging van de positie, achterstand en veiligheid van de doelgroep kinderen en jongeren met een beperking.
- D. Gekozen is om **niet te gaan bouwen** en alle projecten in bestaande gebouwen te laten uitvoeren, hetzij via Landsbesluiten/Programma van Eisen voor stichtingen hetzij via plannen van aanpak voor bureaus en/of diensten vallend onder diverse Ministeries.

Ad A: Primaire interventie en vroeghulp

Target en screening hoog risico gezinnen na de geboorte van ieder kind in ieder district door middel van inzet van huisbezoeken witgele kruis. !Vergroting ouderopvoeding skills vanaf de geboorte van ieder kind in ieder district;

- Inzet maatschappelijk werkers in een aantal districten/scholen in multidisciplinaire teams met als doel vroeg signalering en vroeg hulpverlening. Dit is een proefproject DSZ 'Supporting Troubled Families via collaborative partnerships'. Multidisciplinaire aanpak met politie, schoolhoofden, zorginstellingen o.l.v. DSZ maatschappelijk werkers in ieder district.
- Registratie volgsysteem van hoog risico gezinnen en kinderen.
- Massacampagne normen en waarden besef relationeel geweld.
- Landelijke meldcode mishandeling!

Ad B: Curatieve hulp en repressieve hulp

- Wachtlijsten van circa 2 jaar wegwerken in de hele curatieve zorgketen (Voogdijraad, Directie Sociale Zaken, Pleegkindorganisatie etc). De hele keten zit nu vast en dient nu door wachtlijsten weg te werken efficiënt beginnen te lopen.
- Zorgdragen dat hoogrisico gezinnen en hoogrisico jongeren meer begeleiding krijgen
- Meer tijdige crisisopvang jongeren met een gedragsprobleem, kinderen hoog risico gezinnen en slachtoffers van relationeel geweld.

Ad C: Gehandicaptenzorg

- 24-uurs verzorging, verpleging en opvang voor ernstige verstandelijke en meervoudige gehandicapten met *een intensieve zorgvraag*.
- 24-uurs woonvoorziening en dagopvang voor (verwaarloosde) kinderen en jongeren met een verstandelijke dan wel meervoudige beperking en beperkte mobiliteit maar *zonder een intensieve zorgvraag*.

IV. Opdrachtgever

Formele opdrachtgevers zijn ministers Wever Croes, Minister Glenbert Croes, minister A. Bikker, minister D. Oduber en Minister Lampe. Procesmanager: G. Hernandez.

V. Financieel kader 2018

Kan in bijlage A een overzicht van de kosten per doel worden aangegeven?

Geef een specificatie van de personeelskosten, de bureau kosten en de directe uitvoeringskosten?

VI. Stand van zaken integrale keten

Onze bevindingen t.a.v. de totale werkketen op sociaal, juridisch en gezondheidsterrein in de aanpak van de problematiek:

- Alles kleurt oranje tot rood! De 'red flags' in de wachtlijsten kunnen in de komende 2 jaar op ieder moment tot een crisis ontwikkelen;
- Er zijn overal wachtlijsten in de keten. Nederland trekt aan de bel bij 2 maanden wachten. Wij hebben wachtlijsten van 2 jaar tijd!
- Er zijn gaten in het systeem waar er geen hulp is, bijv. lage IQ jongeren in de vrijwillige hulpverlening en bij double troubles (jongeren met psychiatrisch probleem en drugsgebruik).
- Grootste achterstanden zitten in de juridische keten en de gehandicaptensector.

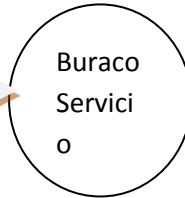

1. PREVENCIÓN/ AYUDO TREPAN

CURACIÓN/REPRESIÓN

Ministerio Asuntonan Social
Ministerio di Salubridad

Ministerio di Husticia

Notificacion

Ayudo boluntario

Ayudo forsa

Sostenemi

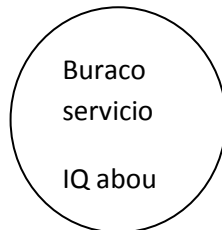
Departamento Asunto Social
Departamento di Salubridad
Wit Gele Kruis

Voogdijraad, Centro
Ortopedagogico, Guia Mi
(Famia adoptivo), KIA, Reclassering

Facilidad pa personanan cu limitacion

Ministerio di Asuntonan Social

Sostenemi:

SVGA/Sonrisa

Lista di espera: 50 caso
'red flags' di IQ abou

Lista di espera: 100 pa 120

VII. Vraag aan de instellingen

1. Welke interventies voer jij als instelling uit teneinde ervoor te zorgen dat er een *waterdicht child protection system* ontstaat waarin ketenpartners en de samenleving deel van uitmaken.
  - A. Welke interventies worden momenteel door jouw instelling uitgevoerd en welke interventies worden gemist?
  - B. Waar zitten de witte vlekken of gaps in de keten waar jij deel van uitmaakt? Op welke wijze kunnen deze door jouw instelling gedicht worden?
2. Beschrijf een wenselijke situatie of een groeimodel waarin toegewerkt wordt naar dit waterdicht systeem en jouw specifieke rol als instelling hierin.
3. Beschrijf de samenwerkingsafspraken tussen ketenpartners waarin eenieder een eigen rol en verantwoordelijkheid hebben en de grenzen tussen partners duidelijk gedefinieerd zijn.
4. Beschrijf hoe zo effectief en efficiënt gefunctioneerd kan worden op basis waarvan pro actief in het kader van child protection services gehandeld kan worden.

VIII. Termijn

De termijn waarin de resultaten/doelen behaald dienen te worden worden minimaal op twee jaar gezet, dus van 1 juli 2018 t/m 31 december 2019.

VIII Meetbare eindresultaten

De resultaten zijn smart geformuleerd in een specifieke plan van aanpak (het liefst in een overzicht zoals bij punt XI. Bijlage extra budget per instelling). Hierin worden concreet de volgende categorieën meegenomen:

- Doelen,
- Resultaten,
- Indicatoren meting resultaten,
- Randvoorwaarden
- Planning

De instelling levert een directe bijdrage aan het opzetten van een effectieve en goed functionerende keten voor een waterdicht 'child protection' diensten/systeem.

De risico's op de vindplaatsen worden actief aangepakt op de gebieden van sociale achterstand/achterstelling, mishandeling, verwaarlozing, misbruik in iedere levensfase in de ontwikkeling van een kind naar een jongere/jong volwassene⁴;

De **protectieve factoren** worden ook direct ingezet, zoals effectief gebleken ontwikkelingsvoorwaarden voor een gezonde ontwikkeling van een kind. Als optimale ontwikkelingscondities worden *door Bartels & Heiner* genoemd:

1. Adequate verzorging;
2. Veilige fysieke omgeving;
3. Continuïteit en stabiliteit;
4. Interesse;

---

⁴ Zie visieplan " Integraal Sociaal plan Aruba", Risandroh en Eugene, G. Hernandez 1 december 2017.

5. Respect;
6. Geborgenheid, steun en begrip;
7. Een ondersteunende flexibele structuur;
8. Veiligheid;
9. Adequate volwassenen als positieve voorbeelden;
10. Educatie;
11. Omgang met leeftijdsgenoten;
12. Contact over en met eigen verleden.

De interventies zijn overheidsbreed op sociaal, juridisch, gezondheid- en onderwijsniveaus en worden integraal en in een vroeg stadium opgepakt i.s.m. relevante stakeholders.

Er is een actieve bijdrage geleverd aan de relevante normen, waarden en gebruiken, die op samenlevingsniveau en op instellingsniveau een mogelijke negatieve impact hebben op de effectieve aanpak van bovengenoemde problemen en deze worden daadkrachtig aangepakt.

IX. Doelgroepen

De doelgroep bestaat uit kwetsbare kinderen en jongeren op het terrein van sociale veiligheid. Ook de ouders/verzorgers worden hierin meegenomen. Land Aruba hanteert een drie sporenbeleid bij de prioriteitsstelling van interventies in het sociale crisisplan.

X. Kwaliteit

De interventie is effectief bewezen en/of is een 'good practice' ;

De interventie levert een essentiële bijdrage aan de 'child protective system' ;

De interventie zorgt ervoor dat de integrale kind/jongere keten effectief verloopt en dat het kind en de jongere beschermd en veilig kan opgroeien;

De interventie zorgt ervoor dat de gaten in de integrale keten gedicht worden;

De interventie zorgt ervoor dat de ketenpartners op een integrale wijze met elkaar samenwerken om antwoord te bieden aan multi disciplinaire problemen en knelpunten onder de doelgroep;

De interventie zorgt dat er voldoende tijdige opvang en begeleiding voor de doelgroepen ontstaat;

De interventie levert een bijdrage aan de verlaging van de risicofactoren en/of de verhoging van de protectieve factoren;

De interventie levert een constructie bijdrage aan de discussie en hantering van relevante normen en waarden op samenlevingsniveau zodat het child protect system optimaal gaat functioneren;

De interventie levert een positieve bijdrage aan het optimaal functioneren van het 'child protective' system.

Welke bijdrage levert dit project aan het hoofddoel; verbetering van een child protective system? En aan de specifieke doelstellingen ?

XI. Planning

Uitvoering taken Integrale Sociale Crisisplan

---

1. BB: behandelende beleidsambtenaren

Dalilah Fernandes

1. Voogdijraad
2. Orthopedisch Centrum (OC)
3. Fundacion Guia Mi
4. Reclassering
5. KIA

Sacha:

6. Imedahof
7. Casa Cuna
8. Dienst Leerplicht
9. Preventie projecten
10. Sostenemi

Gino/Merl

11. Ambiente nobo

12. Ambiente felis
13. SVGA
14. Respaldo
15. B.O.V. (Bureau Ondersteuning Verslavingszorg)

Chris Goedhart/CT:

16. Witgele Kruis (Chris Goedhart)
17. Fundacion Hende Muhe den Dificultad (CT).

2. Taken BB in deze zijn o.a.:

- Programma van eisen en dienstverleningscontract en protocollen.
- Monitoring op te behalen resultaten & inzet financiën: **Deadline: om de 3 maanden.**
- Troubleshooting, ondersteuning op uitvoering, signalering: on going.

3. Overleggen:

Crisisteam bestaande uit ca 18 organisaties die 1 x per maand bij elkaar komen om de voortgang te bespreken.

De data voor het Overleg Crisisplan in 2018 worden:

Vrijdag 27 juli (vervallen i.v.m. vakantie), vrijdag 31 augustus, vrijdag 28 september, vrijdag 26 oktober 2018, vrijdag 30 november, 25 januari 2019, 22 februari 2019 en ieder laatste vrijdag van de maanden in 2019.

Schriftelijke rapportages

Verzorgd door de directeuren van stichtingen en diensten: **31 januari 2019, 30 april 2019, 31 juli 2019, 31 oktober 2019 en 31 januari 2020.**

XII. Commissie van toezicht

De stuurgroep

De stuurgroep onder leiding van minister Glenbert Croes is de ambtelijke stuurgroep belast met de periodieke aansturing van het sociale crisisplan.

1. Minister G. Croes (opdrachtgever), Minister A. Bikker (Justitie), Minister D. Oduber (Volksgezondheid) en Minister R. Lampe (Onderwijs);
2. Directie Sociale Zaken: Glenda Hernandez (procesmanager Sociaal Crisis Plan) & Medewerkers Bureau van minister G. Croes;
3. Leden van Directie Financiën (M.Curet/G.Maduro/J.Thiel)
4. DRH (O. Lares /C. Koko)
5. De behandelende beleidsambtenaar (secretaris)
6. CEDE Aruba ten aanzien van stichtingen.

De commissie Toezicht Implementatie Crisisplan

De commissie Toezicht Implementatie Sociale Crisisplan bestaat uit statenleden onder voorzitterschap van Sue Ann Ras. In dit deze commissie legt de minister van Sociale Zaken in samenwerking met de andere sectorministers verantwoording op basis van de bevindingen van de Stuurgroep Implementatie Sociale Crisisplan aan het parlement.

De stuurgroep en de commissie toezicht implementatie Sociale Crisisplan komen om de 3 maanden bij elkaar na rapportages over de resultaten. De data wordt telkenmale apart geregeld. Na bespreking rapportages gaan de verslagen naar de Ministerraad en Parlement met de bevindingen.

XII. Bijlage A: Extra budget inzet t.b.v. crisisplan sociaal 2018. Voorbeeld.

Naam: Instelling Stichting Reclassering en Jeugdbescherming Aruba

Doelen extra inzet crisisbudget

1. Opzet afdeling jeugdreclassering
2. Uitbreiding personeel tbv jeugdafdeling met 7 arbeidskrachten HBO maatschappelijk werkers
3. Deskundigheidsbevordering medewerkers/ certificering jeugdreclassering ambtenaren.
4. Wegwerken wachtlijst cliënten (jeugd) voor OTS en het verrichten van een leerstraf

5. Opzet van Halt afdeling om de problematiek rond risico jongeren te minderen en voorkomen van jeugdcriminaliteit
6. Aanschaffen van testmateriaal en een dienstauto

Doelen	Resultaten	Indicatoren meting resultaten	Randvoorwaarden	Planning	Gemoeid budget
1. Opzet afdeling jeugdreclassering en uitbreiding personeel op de jeugdafdeling	Afdeling met gerichte en gespecialiseerde begeleiding voor alle minderjarige justitiabelen	Afdeling operationeel met 6 gecertificeerde jeugdwerkers	Werving en selectie verloopt voorspoedig en zonder vertraging De werkprocessen zijn beschreven en het personeel heeft een training hieromtrent ontvangen.	Wervingen selectie personeel gaat per 1 juni van start. Per 1 augustus is de formatie op de jeugdafdeling rond	
2.Deskundigheidsbeoordering	Verbetering van de kwaliteit van de jeugdreclassering door het bieden van meer pedagogische interventies i.h.k.v. strafrechtelijke omgeving	Alle medewerkers volgen een training van 6 dagen verzorgd door gecertificeerde trainers vanuit Nederland.	Formatie personeel moet rond zijn. Budget voor training personeel beschikbaar	De training dient per september 2018 verzorgd te worden	
3.De dienstverlening is verbeterd	Sneller en efficiënter rapporteren aan het openbaar ministerie	Van alle minderjarigen die vastzitten worden rapporten binnen 10 werkdagen	Er is voldoende personeel om direct en professioneel te handelen.	Per 1 augustus 2018	

	<p>binnen de gestelde termijnen.</p> <p>De wachttijden voor een interventie wordt verkort.</p> <p>Meer en betere zicht op de risico jongeren en tijding een interventie toepassen.</p>	<p>afgeleverd met plan van aanpak.</p> <p>Aantal jongeren worden direct na besluit OM opgeroepen voor begeleiding geen wachttijden meer</p> <p>Aantal risico jongeren in beeld en direct begeleiding toegepast ter voorkomen van verdere afglijden Aantal gezinnen die tijdig hulp hebben ontvangen.</p>	<p>Voldoende getrainde jeugdwerkers (7) werkzaam</p> <p>Reclassering als rechtspersoon aangewezen door Minister van Justitie voor de Halt- afdoening</p> <p>Samenwerking KPA vastgelegd in een overeenkomst</p>	<p>Per 1 september</p> <p>Per 1 augustus</p>	
--	--	--	---	--	--